

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomantky: Lenka Šamanová

Téma a rozsah práce: Determinace způsobu spáchání trestného činu

Datum odevzdání práce: 29. 3. 2024

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Míra podobnosti dle kontroly na plagiáty Theses: 5 %

Míra podobnosti dle kontroly na plagiáty Turnitin: 21 %

1. **Aktuálnost (novost tématu):** Diplomantka si pro svou práci zvolila téma (determinace) způsobu spáchání trestné činnosti. Ačkoliv modus operandi představuje již tradiční téma, kterému se historicky věnovalo mnoho kriminalistických prací jak tuzemských, tak zahraničních, rozhodně se nejedná o téma neaktuální. I v současnosti je třeba aktualizovat poznatky usnadňující vyšetřování trestné činnosti s tím, jak se mění způsoby spáchání různých trestných činů v moderní společnosti.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autorka v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti nejen z kriminalistiky, ale zejména také z kriminologie a (částečně) soudní psychologie potřebné k dobrému zvládnutí zvoleného tématu. Práce je tak svou povahou interdisciplinární, což zvyšuje nároky na zpracovatelku tématu.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomantka prokázala dobrou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro její práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Musela vycházet zejména z monografií a odborných článků na toto téma, včetně těch ze zahraničí.

c. Použité metody

Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, zejména komparaci a analýzu textů.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autorka si hned v úvodu vytyčila za cíl přiblížit čtenáři způsob spáchání trestného činu a vliv objektivních a subjektivních determinantů na něj, a to i s ohledem na zahraniční vědecké práce. Tohoto poněkud obecně stanoveného a ambiciózního cíle se chopila poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhla samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově je vypracována na 84 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 63 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 5 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autorka doplnila úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. V první kapitole se autorka zaměřila na samotnou definici pojmu způsobu spáchání trestného činu, přičemž z několika nabízených variant od různých autorů vybírá z jejího pohledu nejvhodnější, a to definici prof. Musila. Současně zde diplomantka vysvětluje rozdíl mezi pojmy způsobu spáchání trestného činu, modu operandi a signatury. Následuje kapitola o jednotlivých komponentách (znacích) způsobu spáchání trestného činu, a to v různých úrovních obecnosti. Třetí kapitola se zabývá faktory utváření způsobu spáchání trestného činu, a to jak jeho determinanty (v obecné rovině), tak regulačními mechanismy. Těžiště práce pak leží v následujících dvou kapitolách o determinantech způsobu spáchání trestného činu (subjektivních i objektivních), přičemž diplomantka oproti většině jiných prací na shodné téma se více zaměřuje na ty objektivní. V poslední (avšak velice strohé a vůči ostatním kapitolám nepoměrně menší) kapitole se autorka povšechně zabývá i významem způsobu spáchání trestného činu pro vyšetřování trestné činnosti. Diplomantka tak pro svou práci zvolila logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, takže práce je dobře srozumitelná pro běžného čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila více jak dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, a to včetně těch zahraničních, mezi nimiž se (relativně netradičně) objevuje i několik polských. Se zvolenými prameny diplomantka ovšem uměla dobře pracovat, což se v práci pozitivně odráží. Na druhou stranu lze vysledovat až přílišné lpění na struktuře monografie prof. Musila na shodné téma, jež už s ohledem na své stáří (takřka 40 let) musí v mnohých ohledech zastarávat. Autorce však slouží ke cti, že si byla tohoto problému vědoma a na několika místech zastarávání některých informací reflektovala. Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomantka rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autorka v práci využívala citační zkratky tamtéž a op. cit., což přispívá větší přehlednosti odkazů na prameny.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorkou provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující, její analýza cizích textů a poznatků je velmi zdařilá, tyto „dobře“ kompiluje a seřazuje do svého autorského textu. Diplomantka cizí názory nejen v práci přejímá, ale na více místech se snaží vyjádřit i svůj názor na danou problematiku. Přesto u práce převládá spíše kompilační charakter. Vedoucí práce pak musí vyzdvihnout, že autorka se snažila rovněž práci průběžně prokládat případy z praxe přejatými z literatury, byť některé byly už staršího data, což text ztraktivňuje a autorka na těchto příkladech dobře ilustruje teoretické poznatky. Vedoucí musí rovněž vyzdvihnout, že diplomantka pojmům a termínům spojeným s tématem rozumí, a pokud by mohlo být obtížné jejich pochopení ze strany čtenáře, tyto vysvětlí. S ohledem na autorkou zvolený a avizovaný cíl práce by vedoucí více ocenil ještě častější porovnání se zahraničními zkušenostmi (např. právě s Polskem, kde byla autorka na studijním pobytu), byť je diplomantka rozhodně neopomíná.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni. Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické. Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni. Práce pak obsahuje několik grafů k pěknému dokreslení výkladu autorky.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Autorský text diplomantky je poměrně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů.

4. Konkrétní připomínky k práci:

- a. Pokud autorka na straně 26 uvádí srovnání poměru použití střelné (zřejmě jde jen o palné) zbraně u vražd v ČR a v USA, kde jich bylo použito (relativně) násobně víc, což přičítá benevolentní úpravě práva držet zbraň v USA, opomíjí už uvést, jaké procento z onoho použití bylo spácháno legálně drženou zbraní, a kolik nelegální. Pokud by totiž bylo většinové procento způsobeno nelegální zbraní, nespočíval by nastíněný rozdíl vysokého procenta použití palných zbraní v USA v jejich právní úpravě, nýbrž spíše ve větší dostupnosti ilegálních zbraní, případně v jiných důvodech.
- b. Na str. 28 uvádí diplomantka statistické údaje ohledně střelby na školách z roku 2018, dle nichž se tento fenomén na kontinentu prakticky nevyskytuje, popř. se vyskytuje jen výjimečně. Je však nepochybné, že od té doby i na evropském kontinentu bohužel dochází k tomuto fenoménu čím dál častěji (srov. několik případů v SRN, popř. nedávnou střelbu na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy), a to aniž by byla jakkoliv liberalizována úprava držení zbraní, naopak. Podle názoru vedoucího práce tak důvod rozšiřování tohoto fenoménu spočívá spíše v něčem jiném, než je dostupnost legálních zbraní.

5. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Bez ohledu na výše zmíněné připomínky lze uzavřít, že předložená práce představuje dobré a kvalitní zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Je v současnosti v ČR využíván nějaký „modus operandi systém“? Pokud ano, jaký?

V případě úspěšné obhajoby navrhuji práci hodnotit klasifikačním stupněm: 1.

V Praze dne: 22. 4. 2024

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
vedoucí diplomové práce